

Hoger Bedrijfsdiploma (HBd) NIEUWS-brief

NUMMER 4 MET EEN VERGELIJKING TUSSEN HBd EN Ad

11 januari 2017

Inleiding

In 2016 is op diverse fronten gewerkt aan het versterken van de positie van het Hoger Bedrijfsdiploma (HBd), als een type kwalificatie dat kan worden gepositioneerd op niveau 5 van het nationale raamwerk, direct dan wel indirect. Er zijn gesprekken gevoerd met partijen die belang hebben bij het HBd als het gaat om de flexibilisering van leerwegen voor werkenden en 'oudere lerenden', dus als een aspect van 'levenlang leren'.

Op basis daarvan zullen er in 2017 weer bijeenkomsten worden georganiseerd, landelijk en (nieuw) regionaal – mede gelet op de plannen om het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF) een andere rechtsgrond te geven, en meer te koppelen aan andere systemen, vooral in het formele onderwijs. We zullen u daarvan op de hoogte houden.

Maar deze speciale nieuwsbrief is bedoeld om nog eens duidelijk te maken wat het HBd niét is nl. een alternatieve invulling van de Associate degree (Ad), maar wat het wél is. Het is in de eerste plaats een zelfstandig type kwalificatie. Maar het HBd heeft wel raakvlakken met de Ad. Daarom kan het in bepaalde gevallen een interessante optie zijn voor mbo'ers die direct aan het werk willen in combinatie met functiegerichte scholing. Vaak is dan toch op termijn de weg naar een Ad of een Bachelor open te houden. Het doel van het HBd is daarmee het opleiden van het 'individu' naar een functie binnen een bepaalde werkomgeving, direct of via een vorm van opscholing.

Onderstaand worden schematisch een aantal verschillen op een rijtje gezet, zonder volledig te willen zijn. Tijdens de komende bijeenkomsten, (ook over de Ad), zullen wij, om de verschillen duidelijk te maken, meer in detail op zaken ingaan.

Eerst geven we beschrijvingen van wat een Ad en wat een HBd is, daarna staan deze nog eens beknopt in een schema, en vervolgens geven we nog even kort aan welke scholingstrajecten (kwalificaties) leiden tot het verkrijgen van een HBd.

Meer hierover staat op www.hogerbedrijfsdiploma.nl.

Hoger Bedrijfsdiploma

- Het HBd is (sinds 2013) een bedrijfs- en functiegerichte opleiding die in principe in deeltijd of in een duale vorm anderhalf tot twee jaar duurt. Het kan daarbij gaan om een zgn. smal traject (sterk functiegericht) maar ook om een brede kwalificatie (meer beroepsgericht)*.
- Het HBd kan alleen worden aangeboden door private aanbieders van onderwijs (waaronder ook private instellingen die gelieerd zijn aan ROC's, AOC's en hogescholen).
- Het programma is gebaseerd op de beoogde functie- en beroepsprofielen. Daarmee is het een vorm van maatwerk voor de betreffende sector van het werkveld. Deze relevantie wordt geborgd door inschakeling van bepaalde, door het werkveld erkende partijen, via de branche, de beroepsorganisaties en instellingen vanuit de sociale partners.**
- Het HBd-programma is niet gebonden aan een vorm van doelmatigheid en een planning qua studietempo zoals bij de formele hbo-opleidingen en daarmee kunnen deze zaken in samenspraak tussen de vrager en de aanbieder van een HBd-programma worden bepaald.
- Het HBd is een zelfstandig type scholing. Een mogelijke doorstroom naar een formele hbo-opleiding (Ad dan wel Bachelor) wordt gebaseerd op de instroomprocedure van de betrokken hogeschool.

* Een aanbieder kan via een procedure van de beheerder van het HBd-register op twee manieren in aanmerking komen voor het mogen afgeven van het HBd-diploma:

- door eerst deze kwalificatie door het Nationaal Coördinatiepunt (NCP) formeel voor een periode van 5 jaren te laten inschalen op niveau 5 van NLQF, of
- door aan te tonen dat het mogelijk is om op basis van een jaarlijks te vernieuwen samenwerking met een hogeschool meer dan 70 punten vrijstellingen te verkrijgen voor een Ad- dan wel Bacheloropleiding via de formele hogeschoolprocedure daarvoor.

** Deze partijen beoordelen jaarlijks samen met de aanbieders het programma op de actualiteit, via een zgn. HBd-commissie per sector, als voorwaarde om in het HBd-register te kunnen blijven staan.

Associate degree (Ad)

- De Ad is (sinds 2006) een tweejarige hbo-opleiding (120 punten) die alleen mag worden aangeboden door bekostigde en private hogescholen.
- De Ad valt onder dezelfde regels en voorschriften als de Bachelor en Master, zoals die zijn geformuleerd en worden gecontroleerd door de Nederlandse overheid en de daaraan gelieerde organisaties, voor voltijd, deeltijd en duaal – mede gelet op de vormgeving en planning.
- Het programma levert de graad Associate degree op en is daarmee automatisch een kwalificatie op niveau 5 van het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF).
- Het programma wordt opgesteld door de hbo-opleiding, op basis van relevante informatie vanuit het landelijke en regionale werkveld.
- De kwaliteit en het niveau worden beoordeeld door de NVAO, waarna de overheid besluit dat de Ad voor 6 jaren mag worden gegeven.
- Voor bekostigde hogescholen moet de CDHO over de doelmatigheid oordelen, waarna de overheid besluit of de Ad mag worden aangeboden en zo ja, op welke vestigingsplaats.
- Na de Ad is er een studeerbare voortzetting voor gediplomeerden om de Bachelorgraad te kunnen behalen.

Schema

In onderstaand schema worden de belangrijkste verschillen qua kenmerken tussen het HBd en de Ad op een rijtje gezet. Niet alles wordt genoemd, het gaat om zaken die duidelijk maken wat het HBd – kort door de bocht - tot een meer functiegerichte en de Ad tot een meer op de persoonlijke en beroepsmatige ontwikkeling gericht scholingstraject maakt.

Aspect	HBd	Ad
Algemeen	<ul style="list-style-type: none"> • Het HBd is afgestemd op de mogelijkheden en eisen van het werkveld (branche, beroepsorganisatie...), gelet op functies die (a.s.) werknemers direct kunnen invullen. • Het programma wordt privaat aangeboden in een vorm die past bij een combinatie van werken en leren, met een schema dat werkgever en werknemer samen bepalen. 	<ul style="list-style-type: none"> • De Ad is ingebed in het hoger beroepsonderwijs met de eisen die in de wet worden gesteld, met een duidelijke relevantie voor de arbeidsmarkt. • De Ad wordt door bekostigde hogescholen aangeboden binnen de wettelijke kaders voor vorm, planning en flexibiliteit. Private hogescholen hebben meer vrijheid maar dienen zich te houden aan formele eisen.
Kenmerken	<ul style="list-style-type: none"> • Private opleiding, in principe in deeltijd of duaal, anderhalf tot twee jaar durend (indien alle modules aaneengesloten zouden worden aangeboden, maar deze kunnen ook verspreid in de tijd worden gevolgd). 	<ul style="list-style-type: none"> • HBO-opleiding, minimaal 120 studiepunten, bij bekostigde en private hogescholen. • Gebaseerd op de WHW (wet hbo en wo), met voor de bekostigde hogescholen de eisen ten aanzien van de planning (120 studiepunten = 2 jaar).

	<ul style="list-style-type: none"> • Wordt door de beheerder van het HBd-register gekoppeld aan scholingstrajecten die door in formele zin aan niveau 5 van het NLQF worden gelinkt (via het Nationale Coördinatiepunt - NCP) <i>of</i> Het onderliggende scholingstraject wordt door de beheerder van het HBd-register als zodanig erkend als het HBd-programma een overlap kent met een (inhoudelijk verwant) hbo-programma zodanig dat in principe met een HBd-diploma een substantieel geheel aan vrijstellingen voor de Ad dan wel Bachelor kan worden verkregen. • Het HBd valt op deze wijze direct resp. indirect op niveau 5 van het NLQF te positioneren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leidt op voor de graad Associate degree. • De Ad is per definitie geplaatst op niveau 5 van het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF), als de NVAO de kwaliteit heeft beoordeeld en OCW dit formeel onderschrijft.
Status en bekostiging	<ul style="list-style-type: none"> • Private opleiding • Betaling: persoonlijk / bedrijf / private budgetten (fondsen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Publiek bekostigd (Vereniging Hogescholen) • Private bekostiging (NRTO)
Vormen	Gericht op de combinatie van werken en leren (work-based learning)	Voltijd / deeltijd / duaal (leren en werken)
Betrokkenheid van het werkveld	Invulling op basis van actuele functies en beroepen, afgestemd op een directe inzet van personen die het HBd hebben behaald – mede met gebruikmaking van korte opleidingen (trainingen, in-company e.d.) die passen in het programma.	Invulling op basis van inhoudelijke informatie over beroepen binnen de sector van het werkveld, via regionale en landelijke contacten en overleg met regionale partijen (werkgevers, organisaties e.d.).
Certificaten	Kan worden opgebouwd uit certificaten voor relevante onderdelen, inclusief vrijstellingen op basis van werkervaring.	Vormt een diplomagericht geheel, opgedeeld in onderwijseenheden, met voor werkenden mogelijke vrijstellingen op basis eerder verworven competenties.
Betrokken organisaties als het gaat om de positionering	<ul style="list-style-type: none"> • NCP van het NLQF (inschaling op niveau 5, direct) • HBd-register (koppeling aan hbo-opleiding via een overlap qua programma, indirect) 	<ul style="list-style-type: none"> • CDHO (doelmatigheid / bekostigde hogescholen) • NVAO (accreditatie) • Overheid (goedkeuring via de WHW e.d.) • Inspectie (toezicht)
Register	<ul style="list-style-type: none"> • Register voor het HBd • Onder verantwoordelijkheid van de Stichting Leido Academy 	<ul style="list-style-type: none"> • CROHO (landelijke register - via DUO) • Onder verantwoordelijkheid van de overheid
Geldigheid	Elk jaar wordt de actualiteit beoordeeld voor het HBd-register (NLQF-inschaling is geldig voor een periode van 5 jaar).	Accreditatie (licentie) geldt voor een periode van 6 jaar.

In het volgende HBd-nummer informatie over bijeenkomsten rond het HBd...